

Grundgränser

Biskop Bertil E Gärner inbjöd till Landsmöte i Linköping den 8-9 november 1997 under rubriken Grund och gränser. I anslutning till inbjudan har denna deklaration utarbetats inom Svenska kyrkans fria synod under medverkan av ett stort antal andra inomkyrkliga rörelser.

Ytterligare exemplar av deklarationen kan beställas från:
Synodkansliet, Ploggatan 6, 193 32 Sigtuna, tel & fax: 08-592 562 87

Omslagsbild: Per Runesson

Tredje tryckningen: Norra Skåne Offset, 1998

Grundgränser

EN DEKLARATION OM KIRKANS TRO OCH LIV
ANTAGEN AV DELTAGARNA VID KYRKLIGA LANDSMÖTET
I LINKÖPING DEN 8-9 NOVEMBER 1997

FÖRORD

VI DELAR VÅRT folks erfarenhet av livets rikedom och under. Som kristna har vi fått upptäcka en än större rikedom i det glada budskapet om Jesus Kristus. Det är vår tvingande kallelse att förvalta och dela med oss av denna skatt till våra medmänniskor.

NU OROAS vi av att denna skatt håller på att förskingras i den Svenska kyrkan genom att grunden överges och gränserna överskrids. För att detta guld inte ska bli till sand vill vi här lyfta fram några ifrågasatta punkter i den kristna tron, den som ensam kan ge helig glädje och evigt liv.

GRUNDEN OCH GRÄNSERNA

TVÅ STORA FÖRÄNDRINGAR kan iakttagas inom kristenheten i slutet av det andra årtusendet. I Asien, Afrika och Sydamerika växer kyrkan som aldrig för. I den kristna västvärlden, där kyrkan har påverkat och omskapat sin omvärld, håller kyrkorna tvärtom själva på att omskapas av en sekulariserad omvärld. De har bevarat delar av traditionella former i gudstjänstordningar, organisation och arbetsstruktur och gör på den grunden anspråk på att stå i kontinuitet med historien. Men bakom denna fasad växer något från som inte längre kan betecknas som mer eller mindre acceptabla varianter av kristen tro utan allt tydligare visar sig vara en annan, nygammal religion.

Under ett starkt yttre politiskt och kulturellt tryck håller många teologer och kyrkoleddare på att forna uttryck för kyrkans tro och lära som kommer i direkt konflikt med bibelordet och kyrkans beaktelse. Medan man allt ivrigare med munnen bekänner tron på en apostolisk kyrka, urholkas allt mer Svenska kyrkans apostoliska arv både i yttre ordningar och i budskap och lära.

Det som nu sker, särskilt tydligt i de reformerade folkkyrkorna i norra Europa, markerar ett nytt skede i kyrkohistorien.

I det andliga nödläge som nu blir allt mer akut vill vi här kort och enkelt ange trons grund i några centrala frågor och vad vi menar har passerat gränserna för kristen tro.

1. Om Gud

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *bekänner vi* Gud den treenige: Fadern, Sonen och den Helige Ande.

Vi bekänner att Gud skapar allt som finns och att sanningen, rätten och ordningen utgår från Honom, som är helig och barmhärtig. Vår existens som människor är helt beroende av Gud.

Mot detta strider läror som säger att Gud förändras enligt människors växlande ideal, som om Gud vore skapad av människor och inte tvärtom.

Likasa lärar som säger att order Fader är en utbyrbar liknelse; att kalla Gud för moder och Jesus för syster är inte förenligt med biblisk kristendom. Mot detta strider också att den tredje personen i gudomen förvandlas till en opersonlig, feminin kraft i formuleringen "den heliga anden". När Guds vis-het tillbedes som en gudomsperson (Sofia), är det en villfarelse som kyrkan alltid har tagit avstånd från.

2. Om Jesus och människornas frälsning

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *bekänner vi* att Jesus Kristus är Gud som blivit människa. Han som föddes in i tiden av jungfrun Maria, han som i vårt ställe blödde, led och dog på ett kors och som kroppsligen uppstod från döden på tredje dagen, är den ende som har försonat människorna med Gud och kan rädda oss från att gå förlorade och i stället skänka evigt liv. Därför måste kyrkan i alla tider och för alla folk förkunna Jesus Kristus som Herren och tron på honom som den enda vägen till frälsning.

Mot detta strider lärar som säger att Jesus bara var en människa, lärar som förnekar jungfrufödelsen och Jesu kroppsliga uppståndelse. Mot detta strider även förkunnelser om Kristus som en allmän kosmisk princip utan samband med den historiske Jesus och även det indirekta förnekande som säger: "Det som är sant för dig behöver inte vara sant för mig." Det är på samma sätt ett förnekande av Kristus och ett svek mot människor att förtiga risken att gå evigt förlorad.

3. Om uppenbarelser

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *bekänner vi* att Gud i personen Jesus Kristus har blivit människa. Gud har också gett oss Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter genom den Helige Andes inspiration. Så har Gud uppenbarat sig för oss människor.

Bibeln drar klara gränser mellan sanning och lögn och ger så en fast, tillräcklig och absolut grund för tro, lära och liv. Samtidigt öppnar den en gränslös gudomlig värld, som ingen mänsklig tanke någonsin blir färdig med. Vår kyrkas bekännelser och katekeser sammanfattar Bibelns budskap

och är nyckeln till en riktig förståelse av Bibeln.

Mot detta strider lärar som säger att Bibeln enbart är ord av människor, ord som speglar deras egna och deras samtids tankar om Gud. Mot detta strider också lärar som säger att Gud genom den kulturella och politiska tidsandan ger kyrkan nya uppenbarelser som gör bibelordet inaktuellt och föråldrat.

4. Om lagen och kristen livsstil

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *bekänner vi* att Gud i sin omsorg om oss människor i skapelsen har lagt ned en ordning för mänsklig samlevnad. Även som fallen i synd anar människan denna ordning genom samvetet och genom sitt förnuft. I Bibeln framställs den i klara och tydliga ord som Guds lag.

Vi tror att varje människa är skapad till Guds avbild och att därför det mänskliga livet är okränkbart från avslens ögonblick till den naturliga döden.

Vi tror att Gud skapar människor till män och kvinnor, ämnade att leva tillsammans i kärlek, omsorg och kompletterande gemenskap. Sexualitetens gäva har sin plats i äktenskapet mellan en man och en kvinna, som bygger familjen i inbördes trohet och gemensamt ansvar. När lagen förkunnas bereds människor att ta emot evangelium om syndernas förlåtelse.

Mot detta strider de lärar som säger att Gud aldrig har gett oss någon ordning att leva efter, utan att vi människor, som enskilda och som folk, själva får avgöra vad som är rätt eller fel efter hur vi tänker och känner. Mot tron på en av Gud given ordning för människors liv tillsammans strider lärar som säger att äktenskapet bara är en bland flera likvärdiga möjligheter eller att sexuella relationer mellan personer av samma kön är enligt Guds ordning.

5. Om kyrkan

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *bekänner vi* att Gud i Kristus har gett oss både ett nytt liv och en gemenskap att leva det i,

att Jesus Kristus är Kyrkans Herre och huvud,

att Kristi kyrka på jorden är Guds redskap för människors frälsning, där de genom den Helige Ande på ett övernaturligt och dock verkligt sätt får ta emot Kristus i Ordet och sakramenten,

att Gud i kyrkan har gett oss ett särskilt ämbete med uppgift att förkunna Ordet och förvalta sakramenten,

att Jesu Kristi vilja och ordningar, som de kommer till uttryck i Guds Ord, är förpliktande för kyrkan i alla tider,

att alla kristna har ett medansvar för att bevara och när så behövs återuppbygga kyrkans enhet med Kristus och hans apostlar.

Mot detta strider läror som säger att kyrkan bara är en funktion i samhället och därför kan göras om genom politiska beslut eller styras som vilket samhällsorgan som helst. Mot detta strider också läror som säger att kyrkan är en sammanslutning av människor med likartade åsikter och att dessa därför kan göra om kyrkan efter vad de finner lämpligt.

Ordningen med kvinnliga präster är ett exempel på hur kyrkan på ett oriktigt sätt anpassar sig till samhället och dess för tillfället rådande ideologi och därvid går utöver de fullmakter hon har fått av sin Herre. Vi vet att många kvinnliga präster utifrån en ärlig vilja att tjäna Gud utför en hängiven tjänst. Samtidigt måste vi konstatera att denna ändring av Svenska kyrkans ämbete har öppnat slussarna för en flod av idéer och tankar som ifrågasätter eller förnekar även de mest centrala kristna trossatser. Den nya ordningen har drivits igenom med olika slag av påtryckningar, med en rad av löftesbrott och nu med diskrimineringen av prästkandidater som inte blivit övertygade om att den nya ordningen kommer från Gud och av detta enda skäl förvägras prästvigning.

MEÐ DETTA HAR vi velat påminna om "den tro som en gång för alla blivit anförtrodd åt de heliga" (Jud. 3), som vi delar med kristna runt hela jorden och som är alla människors och hela världens enda möjlighet till frälsning och evigt liv.

Vi uppmanar alla kristna att på nytt besinna sig på denna tro och med oss verka för att reformera Svenska kyrkan på den grunden.

ETT APOSTOLISKT UTFORMAT KYRKOLIV FÖR SVENSKA KYRKAN

APOSTOLISK TRO består i en tillit till den Treenige Guden och ett försanthållande av den apostoliska läran. I anslutning till denna lära förmas också ett apostoliskt kyrkoliv.

1. Guds tjänsten i centrum

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *hävandar vi* att kyrkans hela liv har sitt centrum i tron på evangeliet. Denna tro växer fram i och tar sig fortsatt uttryck i församlingens gemensamma möte med Gud Treenig i den söndagliga gudstjänsten. Detta möte blir djupast och tydligast i högmässan med Ord och sakrament. Kring högmässan grupperas en mångfald av gudstjänster i andra former, böner med läsning ur Psaltaren, böne-, prediko- och musikgudstjänster. Några av dessa firar församlingen tillsammans med människor i en bestämd situation, sjuka och ensamma, sjukhus, bröllops- eller dopföljen. Alla människolivets förhållanden och omständigheter hör med i det gudstjänstliv, vars centrum är högmässan. Bibelläsning och bön ingår i varje kristen gudstjänst.

Mot detta strider en inriktning av församlingsarbetet som försöker fånga in människor med religiös underhållning snarare än bygga en församling som växer och mognar i tron, som därför lägger ned kraft på allehanda verksamheter men försummar söndagens gudstjänst och som även i de gudstjänster man firar sätter bibelläsning och bön på undantag.

2. Diakoni och mission

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *hävandar vi* att gudstjänst, diakoni och mission utgör omistliga delar i kyrkans liv. Diakonin är verktyget för Guds omsorg om "sina minsta" i församlingen och om en värld som lider. I missionen kallar Guds Ande alla folk och människor till tro. Diakoni och mission utgår från Guds möte med församlingen. Båda är hela den gudstjänstfirande församlingens ansvar, även

om några har fått särskilda uppgifter.

Mot detta strider ett diakonat arbete som utförs utan förankring i gudstjänsten och som då blir en form av allmänt socialt ansvar, likaså evangeliserande aktiviteter, som överger bön och gudstjänst för arbetsformer hämtade från vanligt föreningsliv.

3. Bibeln

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *hävdar vi* att Gud i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter har gett sin kyrka det sanna och frälsande evangeliet om Jesus Kristus och hans frälsargärning för världen. Bibeln är inte bara den orubbliga auktoriteten för kristen lära utan en levande och outtrömlig källa till andligt liv, livsnödvändig för församlingen. Genom bibelordet kommer den Helige Ande till Guds kyrka, i församlingens gudstjänst och i det enskilda bibelstudiet. När förkunnselsen är i enlighet med Bibeln, är den ett nådemedel som väcker den frälsande tron.

Mot detta strider en hantering av bibelordet som när man läser det utan bön eller underlåter att lyssna efter Guds tilltal i det, vare sig i församlingens gudstjänst eller annars.

4. Sakramenten

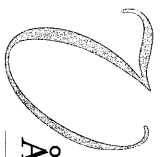
PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *hävdar vi* att sakramenten är särskilda Guds nådemedel, med vilka Han kommer till människor och värld med förlåtelse, salighet och evigt liv. Nåden kan bara tas emot i tro. Därför måste nådemedlen hanteras med pastoral omsorg, som å ena sidan är aktsam om den svagaste ansats till tro – inte utsläcker en rykande veke – och å andra sidan omutligt avslöjar falsk säkerhet.

Mot detta strider en pastoral praxis där man utför riterna utan någon omsorg om människorna, praktiserar ett slentrianmässigt döpdande eller nattvardsdnitterande eller firar nattvardsgudstjänster utan ordentlig beredelse och synadabekännelse eller bedriver konfirmationsläsning som inte syftar till mognad och fördjupad insikt i kristen tro.

5. Kyrkofolket

PÅ BIBELORDETS GRUND och i gemenskap med kristna i alla tider och över hela världen *hävdar vi* att Kristi kyrka framträder tydligast bland människor som i tro samlas kring ett rent förkunnat evangelium och rätt förvaltrade sakrament. Därför menar vi med församling i första hand dem som regelbundet samlas till gudstjänst. Både som enskilda och gemenskap tillväxer de i tron genom att ta del i själavård och undervisning.

Mot detta strider å ena sidan den legala praxis som definierar de beslutande organen som bärare av församlingens identitet, å andra sidan en pastoral praxis som behandlar gudstjänstfolket som objekt för de anställdas och de valda beslutsfattarnas åtgärder.

VÅR GEMENSAMMA FÖRPLIKTELSE

VÅRT FOLK

V

I en kyrka där evangelisationen har kollapsat, folkkyrkoranken förlorat sin missionerande kraft och människor stannar i det privata när de söker svar på sina andliga frågor vill vi på nytt förplikt oss att förkunna evangeliet för allt skapat. Evangeliet ska bli hört och förstått av alla människor i vårt land till omvändelse och tro.

Jag instämmer i denna deklaration och förpliktelse

_____
Namnunderskrift

_____
Namnunderskrift

(Förpliktelsen behålls för eget bruk)

I

VI HÅLLER SAMMAN

I en kyrka där utmönstringen av medkristna blir rutin vill vi i glädje över det kristna livets mångfald förplikt oss till inbördes sammanhållning, kristen syskonkärlek och omsorg om alla som för evangeliets skull försätts i svårigheter.

II

MEDVETENHET

I en kyrka där tecknen på ett framskridet religionsskifte – från biblisk och apostolisk kristen tro till allmänreligion – är uppenbara vill vi förplikt oss att söka förstå vår kallelse att gestalta genuint kristet liv.

III

KYRKOKRITIK

I en kyrka där de politiskt fastlagda ordningarna framställs som absoluta vill vi som evangeliska kristna förplikt oss till kyrkokritik. Vi vet att alla lärar och lärare ska bedömas utifrån den Heliga Skrift och avvisar varje annan auktoritet i Kyrkan.

IV

ANDLIG FÖRNYELSE

I en kyrka som berövat sig själv så många välsignelser vill vi förplikt oss till nytt allvar i vårt eget kristna liv för att bidra till Svenska kyrkans förnyelse. Våra olika andliga traditioner är här gemensamma tillgångar.